

nema vremena a još manje sabranosti, da sastavlja propovijedi i da uči i vadi iz knjiga, kojih nema pri ruci, po-brinuo se je za svoje vojno svećenstvo i priredio mu ovu zbirku propovijedi. Da bude zbirka brže gotova zamolio je pomoć u druga si i kolege biskupa Kepplera i vrsnoga propovijednika Dondersa. Od ove trojice svaki je doprineo po jednu četvrtinu, a četvrtu četvrtinu ostali suradnici. Imade u ovoj zbirci oko 140 propovijedi. Oko 50 ih je za nedjelje i svetkovine, 12 ih je o vjeri, 12 o vojničkim vrlinama, 12 prigodnih za sv. isповijed i sv. pričest, 10 ih je za prigodne vojničke svetkovine (rodeni dan carev), 5 ih je za bolnice, 32 su nadgrobna govora, i 12 za posebne prigode. Ove su propovijedi kratke, ali jezgrovite; one nedjeljne i svetkovinske nešto dulje, potpunije obrađene, ali one prigodne su sasvim kratke. U tim propovijedima nema pustih fraza, mnogozvučne retorike, ni pripovijetki, ni primjera; tu je svaka riječ živa vatra, koja upali, kao mač, koji rani. Ne radi se tu, koja je propovijed ljepša, umjetnije izgrađena, retorički savršenija od druge; nego se radi tu, da se borioćima lifra iz „hinterlanda“ municija, è da uzmognu proeliari proelia Domini. Glavno je da svećeniku sugeriraš misao, da mu podaš gradiva, da on to prisvoji i predade govorom, ili da misao izgradi, proširi, da gradivo nađe i upotrebi. Ova èe knjiga osim momentane pomoći vojnim svećenicima ostati ujedno spomenik, da je Božija riječ odzvanjala i bojnim poljanama, da je podavala hrabrost junacima, da je moćno djelovala na duše, tješila ih u tjeskobama i dizala u nebeske visine. Zaista dostojna katoličkoga biskupa zamisao, da kao vrhovni pastir govori na usta svojih svećenika, da ih uči i pomaže u tako teškoj i napornoj službi kao što je vojnička. Ova je knjiga jamačno među svojim dosadanjim, što su za ovoga rata svijetlo ugledale, najvažnija i najvrijednija. *Dr. Pazman.*

**Cladder Hermann J. i Hagge-
ney Karl:** In der Schule des Evangeliums. Betrachtungen für Priester. U 16-i Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlags-

handlung. Fünftes Bändchen: Im Kreise der Jünger. Cijena M 2'40, vez. M 3'20. Sechstes Bändchen: Der Entseheidungskampf in Jerusalem. Siebtes (Schluß-) Bändchen: Der Ausgang des Meßianischen Kampfes. Cijena M 3, vezano M 3'80.

Pomenuti pisci, kako je već poznato čitaocima B. S., preduzeli su si za zadaću, da istumače evanđelje sv. Mateja u formi razmišljanja. Peti svezak obuhvata 16, 17, 18, 19 i 20 poglavlja Matejeva evanđelja. Općeniti naslov cijele knjige jest: Im Kreise der Jünger — među učenicima. Gospodin još uvijek naučava i to svoje učenike upozorujući ih na suprotivštine što ih čekaju u svijetu. Zatim osniva Crkvu svoju, zauzima se za malenu djecu, slabe, zabludjele i grješnike, i naučava kršćansku savršenost. — Šesti svezak obuhvata 21.—25 glave istoga evanđelja. Gospodin se nalazi usred svojih protivnika — farizeja, i on ih napokon mačem riječi svoje pobjegjuje. — Zadnji svezak obuhvaća tri zadnje 26, 27, 28 glave. Gospodin se nalazi u rukama svojih bijesnih protivnika, koji ga na križ razapinju... ali dolazi na koncu uskrснуće.

Razmišljanja su jezgrovita, otkrivaju mnogo nejasno mjesto u Sv. Pismu, predočuju jasno tadanje prilike, samo su odviše spekulativna, tako da za samu molitvu i nutarnji poticaj na čuvstva gotovo sasvim manjka svaka uputa. Više su doktrinarno djelo nego li asketsko. Preporučujem. *Dr. Pazman.*

Dr. theol. Friedrich Andres: Die Engellehre der griechischen Apologeten des zweiten Jahrhunderts und ihr Verhältnis zur griechisch-römischen Dämonologie. U 8-ini XX. — 183 str. Cijena 6 Mk. Izašlo 1914. kod: Verlag von Ferdinand Schöningh, Paderborn (Njemačka).

Ovo je naslov lijepoga djela, što su ga glasoviti katolički učenjaci Dr. A. Ehrhard i Dr. J. P. Kirsch uvrstili u svoju daleko poznatu zbirku rasprava za povjest kršćanske književ-